

هند در جشن و سرور

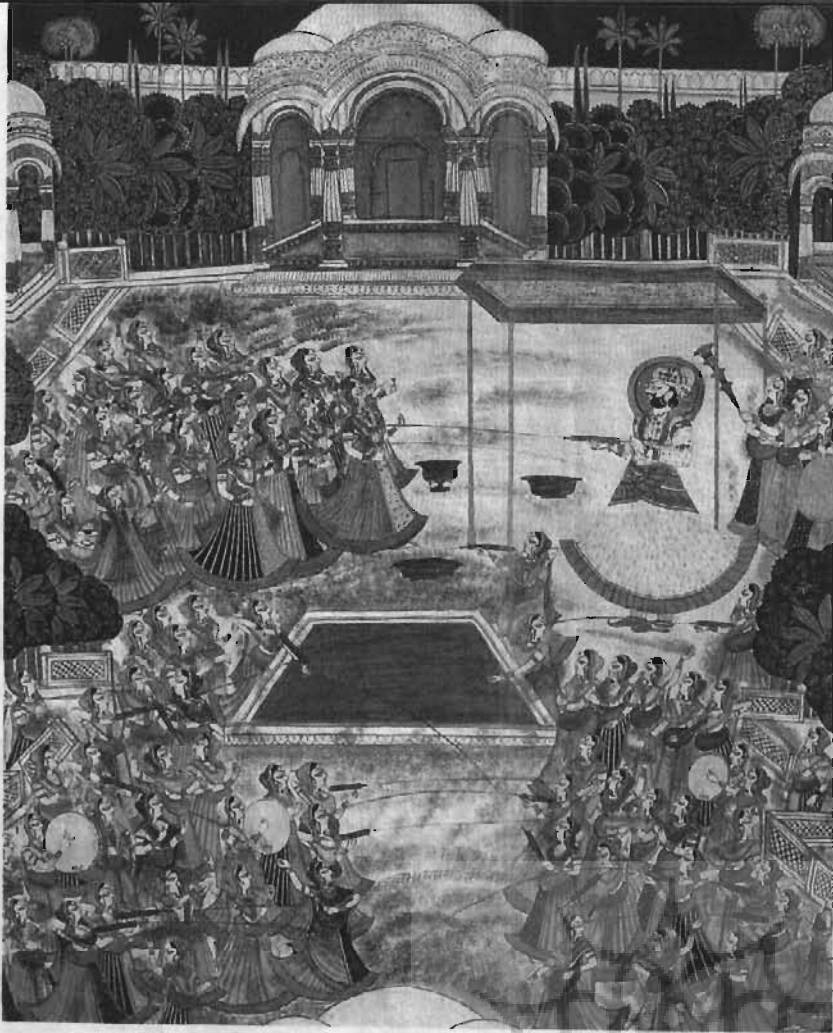
ارابه عبادت (راتا) در تامیل نادو، بخش جنوبی هند. این ارابه که به وسیله فیله‌ها و بهروان حمل می‌شود، چندین تن وزن دارد.

به‌ناگه و یا به‌مار و غیره. شروع هر فصل نیز گرمی داشته می‌شود و هر فصلی جشن خاص خود را دارد: جشن وزانت پانجمی در بهار (اوائل فوریه)، و بعد در شبی از شبهای پاییز، اواخر اکتبر، در زیباترین مهتاب جشن شارادپورنیمما برپا می‌شود. محل جشن و سرورها در کناره رودخانه‌های مقدس است. جشن کومبا هر دوازده سال یکبار و در ماه ماگه (ژانویه - فوریه) در التقای رود گنگ و یا مونا در الله‌آباد برپا می‌شود. در این روز قریب پنج میلیون زائر از سراسر هند گرد می‌آیند تا در این ماه نو (آماوازیا) تنشان را با آب مقدس این رودها تطهیر کنند. جشن مذهبی (اسلامی) عید فطر در پایان ماه

همراهی می‌شوند. جشنها اغلب به احترام یکی از خدایان برپا می‌شوند و هر خدایی مظهر ماه و فصلی معین است: راماناوامی برای ماه مارس و آوریل، شیواراتسری برای فوریه و مارس، کریشناجانماشتمی برای اوت. جشن الهه دورگا در ماه اکتبر برپا می‌شود و ساراسواتی ارباب علم و هنر، در اوائل بهار.

تقویم هندی بر مبنای سال قمری تنظیم شده است؛ شبهای اواسط ماه (بدر تمام) و شبهای اوائل ماه جزو شبهای مقدس اند. پدیده‌های طبیعی نیز در هند مقام مقدسی دارند، مثلاً یکی از روزهای سال به درخت انجیر هندی - که خواص گوناگونی دارد - اختصاص یافته، و یکی دیگر از روزها

مسافران خارجی که تصور مبهمی از هند دارند. و آنجا را سرزمین ریاضت می‌دانند، وقتی شاهد چنان نشاط و سروری می‌شوند و جلوه پرتحرکی از اعیاد و جشنها را می‌بینند که از قرن‌ها پیش همه ساله بر پا می‌شود، به‌شگفت می‌آیند. این جشن و سرورها با منظری بسیار بدیع و متنوع، ریشه در سنتهای قدیمی هند دارند. در بین این جمعیت رنگارنگ و چندزبانه، از دهقانان و اعیان گرفته تا گدا و رمال و شاعر و خطیب و معرکه‌گیر و جز اینها همه در شادی یکدیگر شریک می‌شوند تا تصویر جاودانه هند را بقا و دوام ببخشند. جشن و سرورها، بامعنا و بار قوی مذهبی‌شان، جابجا با خطابه‌ها و سروده‌ها و روایاتی از متون مقدس

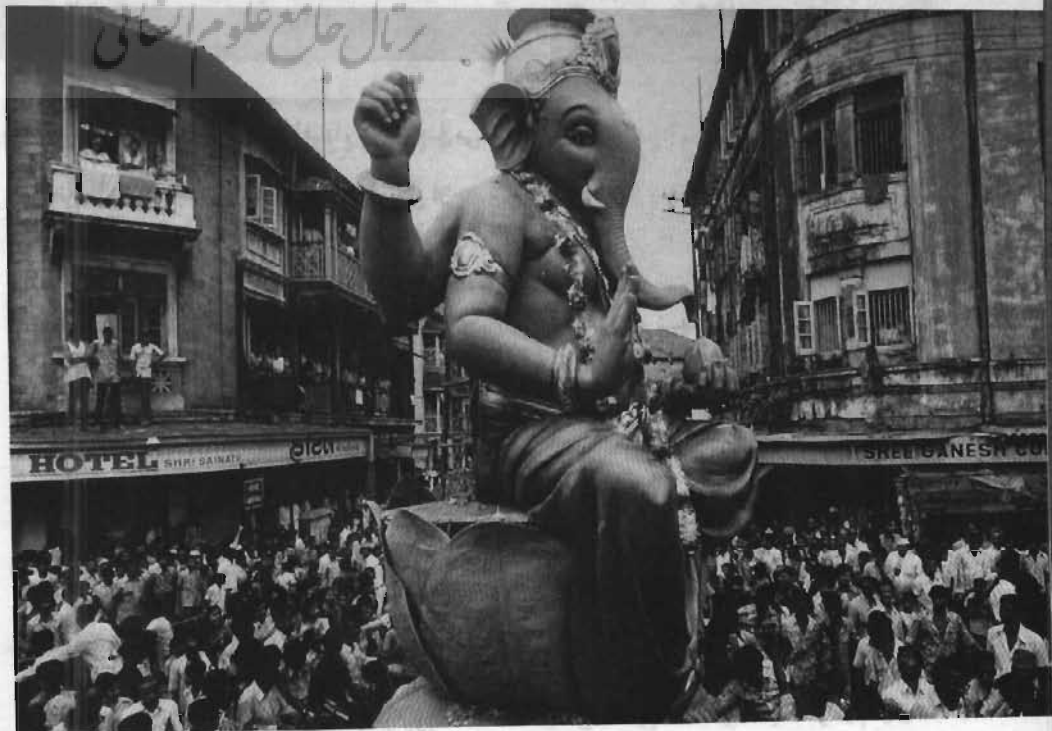

رمضان گرامی داشته می‌شود و مسلمانان در این روز جامه نو بر تن می‌کنند و بعد از برگزاری نماز در مساجد، مراسم شروع می‌شود. سال نو پارسیان (نوروز) و اعیاد مسیحیان - نوئل و پاک - نیز با جلال و شکوه خاصی در هند برگزار می‌شود. سالروز بودا، ماهویرا و گسورونانک (بانیان بودائیسیم، آیین جین و آیین سیک) جزو جشنهای ملی محسوب می‌شوند. اغلب این جشنها ریشه در سنتهای دیرینه هند دارند و با همین شادی‌آفرینیهای جنبه‌های دنیوی را معنای متعالی می‌بخشند. مراسم مذهبی با تظاهرات فرهنگی (رقصهای فولکلوریک، کنسرت، تئاترهای مردمی، نمایشهای خیمه‌شب‌بازی و همچنین مجالس شعرخوانی و مشاعره همراه است. در سالهای اخیر اهل سیاست نیز سخنرانیهای خود را در این تجمعات برگزار می‌کنند.

جشنهای دوسه‌را، دیوالی و هولی را می‌توان از جمله جشنهای عظیم هندوان نامید که اولی به مدت ده روز و به افتخار پیروزی راما (تجسم احکام الهی) بر راونا (سلطان اهریمنان) برپا می‌شود - در این جشن بخشهایی از حماسه قدیمی رامایانا نیز به اجرا در می‌آید. زمان برپایی جشن دیوالی (جشن نور) در ماه اکتبر و تقریباً سه هفته بعد از جشن دوسه‌را است. در این ایام هندوان به‌رفت و روب و خانه‌تکانی می‌پردازند تا به استقبال لاکشمی - الهه تنعم و نیکیبختی - بروند. در مراسم دیوالی مینت کاران و زرگران مصنوعات خود را صیقل می‌دهند و آنها را با گل و بته تزئین می‌کنند. کسبه نیز دفتر و دستکشان را و نویسندگان و هنرمندان نیز قلم و دواتشان را نو می‌کنند!

این مینیاتور که در قرن ۱۸ در ایالت راجستان به دست آمده، لحظه خاصی از مراسم هولی را نشان می‌دهد که طی آن، شرکت کنندگان، آبهای رنگین به سر و صورت هم می‌افشانند.

مجسمه گچی خدای گانش (فیل) را با نظم خاصی از کوه‌های دره‌های عبور می‌دهند تا طی مراسمی مذهبی به دریای عمان رها کنند. گانش، فرزند شیوا (یکی از خدایان) و گشاینده مشکلات و مظهر هوشمندی است.

دیوالی در روز اول ماه، و هولی - جشن رنگ - در ماه فالگون (مارس - آوریل) وقتی که ماه بدر تمام باشد برپا می‌شود. مردم در کوچه و بازار به نشانه تصفیه فضا و محیط آتش می‌افروزند و فردای آن روز به کوچه‌ها می‌آیند و آب رنگین بر سر و صورت خود می‌افشانند. جشن هولی را، نظیر اعیاد بت‌پرستان یونان باستان (که مردمان به افتخار باکوس - الهه شراب - به پایکوبی می‌پرداختند) باید جشن بزرگ تهر دانست که زنان را از انزوای شان بیرون می‌آورد و تفاوتهای موجود بین زنان شهرنشین را از بین می‌برد. در این جشن پرتحرک، نیمروز نقش مهمی دارد. افراد شرکت کننده در این جشن تن خود را با آب تطهیر کرده و دست در دست هم، شیرینی تقسیم می‌کنند. هولی، جشنی در ستایش از کریشنا است؛ قهرمانی روستایی که زیبایی اش تمام چوپانان دهکده را شیفته کرده است. در روز جشن هولی، کریشنا با چوپانان - و به‌طور اخص با محبوبش ردا - می‌رقصد و آب رنگین بر چهره‌شان می‌پاشد. در واقع چندان هم بی‌دلیل نیست که هندوان همه ساله جشن هولی را باشکوه و جلال خاصی در ورینداوان برپا می‌کنند؛ ورینداوان زادگاه کریشنا است.

و. س. ن.

ترجمه قاسم روبین